

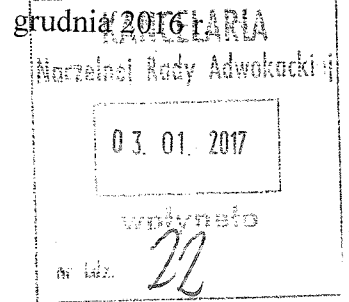
ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

GMS-WP-173-385/16

Warszawa, dnia

29

Prezes

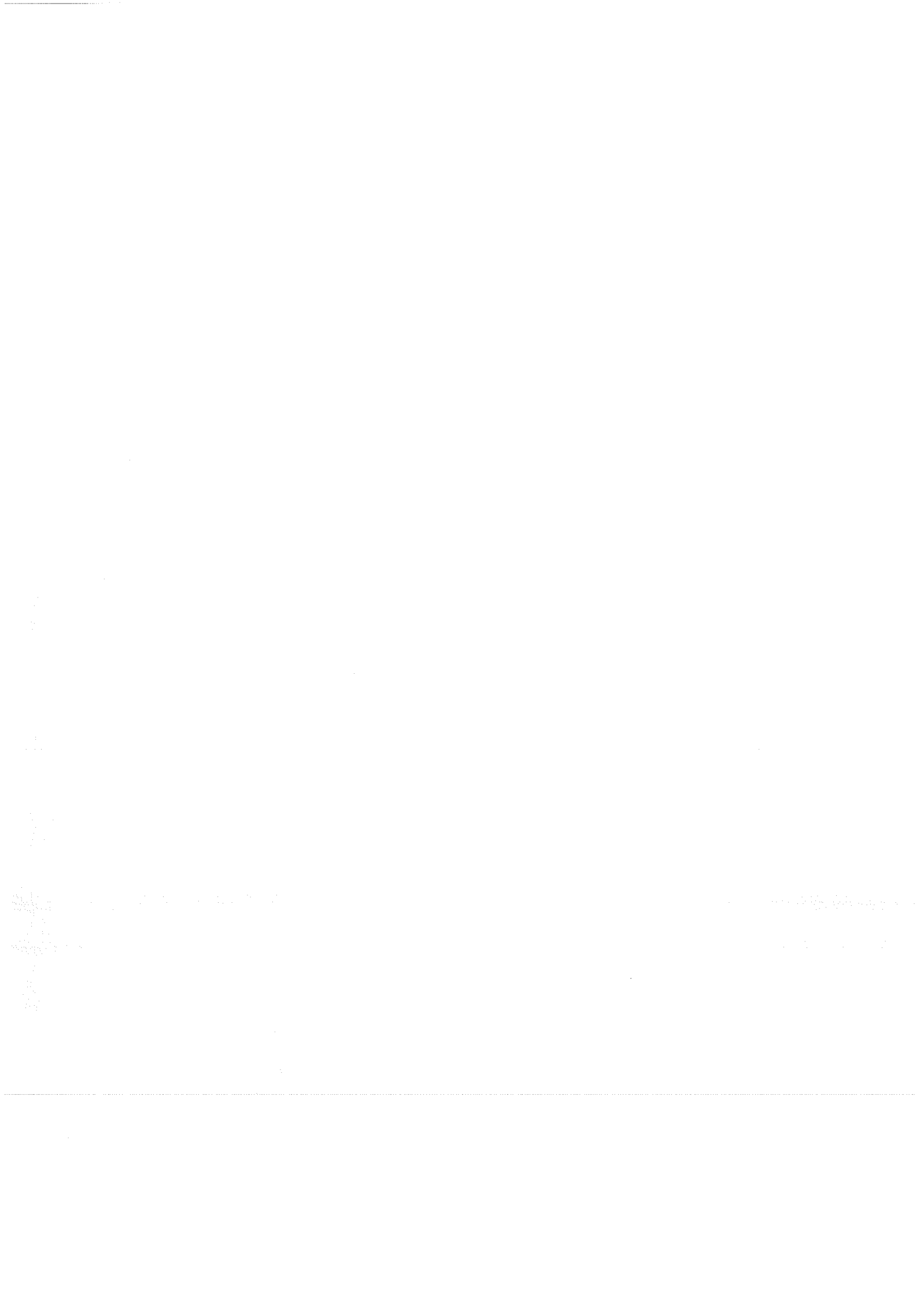
Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Jacek Trela

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1999) - komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Magdalena Kochan), z prośbą o przedstawienie opinii.

Z poważaniem

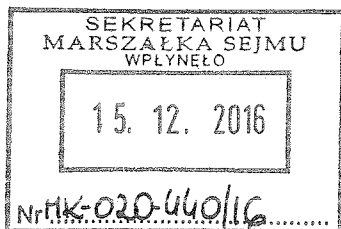

Warszawa, dnia 13 grudnia 2016 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Komisja do Spraw Petycji
BKSP-020-6-2016

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, Komisja do Spraw Petycji wnosi projekt ustawy:

**o zmianie ustawy – Kodeks postępowania
karnego oraz ustawy – Prawo o postępowaniu
przed sądami administracyjnymi.**

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy została upoważniona poseł
Magdalena Kochan.

Przewodniczący Komisji

(Sławomir Jan Piechota)

USTAWA

z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

Art. 1

W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822 i 1823) art. 152 otrzymuje brzmienie:

„Art. 152. § 1. Na posiedzenia jawne wstęp na salę sądową mają – poza stronami i osobami wezwanymi – tylko osoby, które ukończyły trzynaście lat. Na posiedzenia niejawne mają wstęp tylko osoby wezwane.

§ 2. Przewodniczący może wyłączyć małoletniego z uczestnictwa w całości lub części posiedzenia.”.

Art. 2

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749) w art. 356:

1) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Na rozprawie oprócz osób biorących udział w postępowaniu mogą być obecne tylko osoby które ukończyły 13 lat, nieuzbrojone.

§ 2. Przewodniczący może zezwolić na obecność na rozprawie osobom obowiązany do noszenia broni.”;

2) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Przewodniczący może wyłączyć małoletniego z uczestnictwa w całości lub części rozprawy.”.

Art. 3

W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, 846 i 996) art. 95 otrzymuje brzmienie:
„Art. 95. § 1. Na posiedzenia jawne wstęp na salę sądową mają – poza stronami i osobami wezwanymi – tylko osoby, które ukończyły trzynaście lat. Na posiedzenia niejawne mają wstęp tylko osoby wezwane.

§ 2. Przewodniczący może wyłączyć małoletniego z uczestnictwa w całości lub części posiedzenia.”.

Art. 3a

Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 152 ustawy zmienianej w art. 1, art. 356 ustawy zmienianej w art. 2 oraz art. 95 ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu dotychczasowym/w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP na petycję skierowaną do Sejmu RP przez Pana Tymona Radzika – którą komisja uznała za zasadną.

Celem projektowanej ustawy jest stworzenie osobom małoletnim, które ukończyły 13 lat, możliwości uczestnictwa w rozprawach (na ławach dla publiczności), prowadzonych przed sądami administracyjnymi i oraz sądami powszechnymi w sprawach cywilnych a w przypadku postępowań karnych zwiększenie praktycznych możliwości skorzystania z uprawnienia już zawartego w przepisach. Tego typu możliwość pozwala osobom małoletnim na praktyczne wykorzystanie ukształtowanej w Polsce od lat zasady jawności w postępowaniu sądowym. Jawność postępowania sądowego jest ważnym składnikiem jawności życia publicznego. Pełni ona w życiu społecznym trzy ważne funkcje: kontrolną, wychowawczą i edukacyjną. Wielokrotnie zdarza się, że osoby małoletnie są żywotnie zainteresowane określonym rozstrzygnięciem sądowym, mimo że nie są stroną w danym postępowaniu. Często takie rozstrzygnięcie może mieć istotny wpływ na dalsze życie tych osób. Wydaje się także, że możliwość uczestnictwa w rozprawach przed sądami administracyjnymi oraz przed sądami powszechnymi w sprawach cywilnych a nie tak jak dotychczas jedynie przed sądami powszechnymi w sprawach karnych, może rozszerzyć możliwości prowadzenia edukacji obywatelskiej zarówno przez szkoły jak i organizacje społeczne.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym osoby małoletnie nie mają prawa uczestnictwa w rozprawach sądowych, o ile nie są stroną lub nie zostały wezwane przez sąd – w przypadku postępowań prowadzonych przed sądami administracyjnymi i sądami powszechnymi w sprawach cywilnych. W przypadku postępowań karnych osoby małoletnie nie będące uczestnikami postępowania mogą przebywać na rozprawie, jeżeli uzyskają zezwolenie przewodniczącego.

Takie rozwiązania prawne nie wynikają z przesłanek merytorycznych lecz jedynie z przesłanek historycznych. Brak jest bowiem powodów do stosunkowo najkorzystniejszego traktowania małoletnich przed sądami w sprawach karnych a równocześnie do całkowitego pozbawienia ich możliwości wstępu na sale sądowe w sprawach cywilnych oraz w sądach administracyjnych.

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

W przypadku postępowań prowadzonych przed sądami administracyjnymi oraz postępowań w sprawach cywilnych brzmienie dotychczasowych przepisów jest identyczne. Zgodnie z art. 152 Kodeksu postępowania cywilnego oraz art. 95 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi: „Na posiedzenia jawne wstęp na salę sądową mają – poza stronami i osobami wezwanymi – tylko osoby pełnoletnie. Na posiedzenia niejawne mają wstęp tylko osoby wezwane.” Projektowana ustawa zakłada że na posiedzenia jawne wstęp na salę sądową powinny mieć osoby które ukończyły 13 lat, jednakże przewodniczący składu orzekającego będzie mógł wyłączyć osobę małoletnią z części lub całości rozprawy. W przypadku postępowania karnego osoby małoletnie mogą obecnie uczestniczyć w rozprawach za zezwoleniem przewodniczącego. Projektowana ustawa „odwraca” ten mechanizm, przyznając osobom mającym ukończone 13 lat [prawo uczestnictwa w rozprawach i zarazem stanowiąc, że przewodniczący składu orzekającego może wyłączyć osobę małoletnią z uczestnictwa w części lub całości rozprawy.

Projektowana ustawa ujednocza uprawnienia małoletnich do uczestnictwa w rozprawach przed sądami administracyjnymi oraz przed sądami powszechnymi w sprawach cywilnych i karnych, które obecnie są zróżnicowane.

4. Skutki projektowanej ustawy

Projektowana ustawa nie ma wpływu na finanse publiczne. Jej skutki społeczne są bardzo ważne – rozszerzony zostanie w praktyce obszar życia publicznego, do którego osoby mające ukończone 13 lat będą miały dostęp. Tego typu rozwiązanie pozwoli także szkołom, innym instytucjom edukacyjnym oraz organizacjom pozarządowym na rozszerzenie katalogu stosowanych form w zakresie edukacji obywatelskiej.

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

